

dei loro esercizii, o per trafficare ai mercati od alle fiere, saranno parificati ai sudditi dello Stato in cui entrano, senza che quindi abbiano ad essere assoggettati a nuova tassa, ogniqualvolta per l'esercizio del loro commercio, mestiere od arte la avessero già corrisposta allo Stato cui appartengono.

Con ciò bene s'intende per altro di favorire unicamente il commercio ed il domicilio precario, poichè ove si trattasse di attivare nel territorio dell' altro Stato negozii stabili di vendita all' ingrosso od al minuto o fabbriche od officine di qualunque specie, tornerebbe indispensabile conseguire il permesso dell' Autorità locale, ed assoggettarsi alle discipline amministrative vigenti nello Stato medesimo. — Così pure non vengono con ciò alterate le esistenti disposizioni di polizia, cui potessero andare soggetti gli individui suenunciati nella loro qualità di viaggiatori e stranieri.

**Articolo 4.** I navigli e le merci appartenenti ai sudditi dei Ducati di Modena e di Parma godranno ai porti ed approdi austriaci, come pure i navigli e le merci appartenenti ad individui austriaci o parmigiani godranno alle spiagge di Modena, i diritti accordati ai navigli ed alle merci della nazione rispettivamente la più favorita.

Le disposizioni vigenti nell' Impero austriaco, relative alle spedizioni per mare da una parte all' altra del territorio doganale con esenzione del dazio per prodotti indigeni o merci estere importate regolarmente per consumo, s'intendono estese anco alle spedizioni che avvenissero per simili oggetti dall' uno all' altro degli Stati collegati, attraversando il mare.

obchod vésti na trzích a veltrzích, budou se pokládati za rovné poddaným toho státu, do něhož přijdou, aniž tam budou povinni, platiti poplatek, pakli jej jinak z provozování obchodu, živnosti nebo umění svého již byli platili v tom státu, je muž příslušejí.

Tímto se zamýšlí toliko, usnadnit dočasný obchod a dočasné zdržování se byloli by tedy činiti o to, aby se v státu jiném zřídila stálá malá neb velká kupectví nebo fabriky jakéhokoli spůsobu, bylo by nevyhnutelné, vydobyti si povolení úřadu místního a podvoliti se opatřením správním, v též státu moc majícím. Taktéž se to nedotýká nařízení policejních, jimž by dotčené osoby podrobeny byly jakožto pociestní a cizincové.

**Článek 4.** Lodě a zboží, příslušející poddaným vojvodství Modenského a Parmského budou v přístavech a v přístavních místech rakouských, a taktéž lodě a zboží příslušející poddaným rakouským nebo parmským v přímoří modenském užívati týchž práv, kteráž jsou povolena lodím a zboží národů největších výhod požívajících.

Trvající v císařství Rakouském nařízení v příčině posílání po mori z jedné části zemiště celního do části jiné s vyhrazením osvobození od cla výrobků tuzemských nebo zboží cizozemského ku spotřebování rádně dovezeného rozšiřuje se též na ty zásilky, které by se se stejnými věcmi z jednoho státu jednotního po mori posílaly do druhého.